

Gondolatok a büntetőügyekben alkalmazható egyezségről

Reflections on Plea Bargaining in Criminal Cases

Szaktor Roland György

rendőr hadnagy
Budapesti Rendőr-főkapitányság,
XXI. kerületi Rendőrkapitányság
szaktorr@budapest.police.hu

Turi András

Dr. nyugalmazott ügyész
turiandras04@gmail.com

Budaházi Árpád

Dr. PhD, egyetemi docens,
rendőr őrnagy
Nemzeti Közszolgálati Egyetem,
Rendészettudományi Kar
budahazi.arpad@uni-nke.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja, hogy bemutassa, mi okozza a három éve alkalmazható egyezség a bűnösség beismeréséről jogintézmény ritka igénybevetését.

Módszertan: A vizsgálódás keretében a szerzők ügyészekkel, nyomozókkal, vizsgálókkal, bírókkal és védőkkel készítették interjúkat, áttekintették a jogintézménnyel kapcsolatban megjelent publikációkat, valamint megvizsgálták a rendelkezésre álló, egyezsége vonatkozó statisztikai adatokat.

Megállapítások: Az egyezség a bűnösség beismeréséről a hatályos büntetőeljárás törvény régi-új jogintézménye. A korábbi törvény lemondás a tárgyalásról jogintézménye tekinthető az elődjének, amelyet a többszöri törvény módosítások ellenére is elvéve alkalmaztak az ügyészek, így nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, hogy gyorsítsák vele a büntetőeljárást, illetve tehermentesítsék a bíróságot. Az alkalmazás gyakoriságának növelését várták, illetve várják ugyanis az új jogintézménytől, amelynek szabályozása eltér az elődtől. A szerzők feltevései beigazolódtak, a tanulmányban statisztikai adatokkal támasztják alá a ritka igénybevetelt: 2020-ban a vádemelések mindössze 0,0012%-ban került sor egyezség alapján vádirat benyújtására. A ritka alkalmazás okai közé sorolják, hogy az ügyészségi gyakorlatban előfordul, hogy egyezség helyett inkább az együttműködő terhelt intézményét veszik igénybe, esetleg a vád tartalmára tesznek informális ígéretet, ha a gyanúsított beismerő vallomást tenne. A nyomozó hatóságtól nagyobb odafigyelést követelne az intézmény, és nehéz az egyezkedési pozíció a védelem számára is. A szerzők megállapítása szerint az sem vezet jó irányba, ha csupán statisztikai megfontolásból kerül sor az egyezség alkalmazására.

Érték: A tanulmány hozzájárulhat ahhoz, hogy a jogalkalmazói gyakorlat változzon, és gyakrabban kerüljön sor az egyezség jogintézményének alkalmazására. A változások figyelemmel kísérése újabb publikációk témája lehet.

Kulcsszavak: egyezség, előkészítő ülés, ügyész, terhelt, védő

Abstract

Aim: This paper aims to show the reasons for the occasional use of the plea bargain, which has been in use for three years.

Methodology: The authors conducted interviews with prosecutors, investigators, examiners, judges, and defense lawyers, reviewed publications on the legal instrument, and examined available statistical data on plea bargaining.

Findings: Plea bargaining is an old and new legal instrument in the current Criminal Procedure Code. It is the predecessor of the former waiver of trial, which was rarely used by prosecutors despite repeated amendments to the law and thus failed to fulfill the hopes of speeding up criminal proceedings and reducing the burden on the courts. The new instrument, which is regulated differently from its predecessor, was expected to increase the frequency of use. The authors' assumptions were confirmed, and the study provides statistical evidence of the infrequent use of the system: in 2020, only 0.0012% of indictments were based on plea bargaining. The reasons for the infrequent use of the system include the fact that in prosecutorial practice, the institution of the cooperating accused is used instead of plea bargaining, or an informal promise is made on the content of the charge if the suspect confesses. The institution would require more attention from the investigating authority, and the plea bargaining position is also difficult for the defense. The authors conclude that plea bargaining for statistical reasons alone is not a step in the right direction.

Value: The paper could contribute to changes in the practice of legal practitioners and more frequent use of the legal instrument of conciliation. Monitoring changes could be the subject of other papers.

Keywords: plea bargain, preparatory hearing, prosecutor, defendant, lawyer

Bevezető gondolatok

A hatályos büntetőeljárás törvény¹ (a továbbiakban: IV. Be.) vezette be az egyezség a bűnösség beismeréséről (a továbbiakban: egyezség) jogintézményt a

1 2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról.

büntetőeljárás gyakorlatba. Előzménye a lemondás a tárgyalásról jogintézménye, amely a korábbi büntetőeljárás törvény² (a továbbiakban: III. Be.) időszakában nem tett eleget az előzetes várakozásoknak – a törvényt módosítások ellenére sem –, s ritka maradt az ügyészségi alkalmazása. Az újragondolás szükségszerű volt, mert jó, ha a büntetőeljárásnak minél több olyan jogintézménye van, amely gyorsítja az egyes büntetőügyek lefolytatását. Erre a korábbi eljárásjogi szabályozásokban még a párhuzamos eljárási rend alkalmazásával is volt példa (Vári, 2020). Kérdéses azonban, hogy az egyezség valóban a gyorsítást szolgálja-e? Bár még csak három éve hatályos a IV. Be., mégis kérdésként merül fel, hogy egyáltalán élő, a gyakorlatban is alkalmazott jogintézményként tekinthetünk-e rá? Vagy csak azért létezik, mert statisztikai megfontolásból veszik igénybe az ügyészségek? Vajon vannak-e olyan körülmények, amikor nem javallott alkalmazni a jogintézményt? Szintén tisztázandó, hogy a felderítettség milyen fokát kell elérnie az ügynek ahhoz, hogy az ügyészség fontolóra vegye az egyezség alkalmazási lehetőségét? Vajon joggal kell-e tartani attól, hogy az egyezség egyes esetekben hamis beismerésekhez is vezethet, mert a terhelt adott esetben jobban jár a bűncselekmény hamis beismerésével, mint hogy a valóban elkövetett bűncselekmény miatt vonják felelősségre. Célunk, hogy a felmerülő kutatási kérdésekre választ adjunk, illetve a hatóság és a védelem oldaláról is megvizsgáljuk a jogintézményt, kinek milyen előnye és hátránya származhat az alkalmazásából vagy mellőzéséből.

Az egyezség előzménye: lemondás a tárgyalásról

A lemondás a tárgyalásról jogintézményt a III. Be. XXV. fejezete szabályozta. Bevezetésének célja ugyanaz volt, mint az egyezségnek: az eljárás gyorsítása, valamint a bíróságok tehermentesítése. Az ügyek minél hamarabb történő befejezése lebegett célként a jogalkotó előtt (Nagy, 2007), ennek ellenére az volt az uralkodó ügyészi álláspont, hogy a tárgyalásról lemondást nem kell széles körben alkalmazni (Juhász, 2017). A 2013–2017 közötti időszakban a tárgyalásról lemondást mindössze 666 ügyben vették igénybe a 35 871 büntető ügyből ([Legfőbb Ügyészség, 2018a](#)). Ez nem éri el a 0,2%-os alkalmazási gyakoriságot, ami csekélynek mondható. A ritka alkalmazás okai közé sorolható, hogy kizárólag a terhelt vagy a védő kezdeményezhette, és csak a vádirat benyújtásától számított 15 napon belül. A rövid határidő és a kezdőnap megállapításának nehézsége is közrehatott az alkalmazás ritkaságában. További probléma volt a jogintézménnyel,

2 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról.

hogy felderített, már vádemelési szakaszban levő ügyekben került csak sor az igénybevételére, viszont ekkor az ügyészségnek már nem fűződött érdeke az elfogadásához. Leginkább akkor alkalmazták, amikor az ügy bizonyítottsága „mérlegeléses” volt, vagyis az ügyészség úgy emelt vádat, hogy kérdéses volt, a bizonyítékok alapján a bíróság milyen büntetést szab ki. A jogintézmény ritka alkalmazásához az a körülmény is hozzájárulhatott, hogy az ügyészség a nyomozó hatóság által folytatott nyomozás során nem találkozott személyesen a tanúkkal, így a jegyzőkönyvekben rögzített vallomások alapján kellett volna következtetést levonni, hogy a tanú a tárgyaláson vajon fenntartja-e a nyomozó hatóság előtt tett vallomását, vagy a bírósági tárgyaláson módosít rajta. Számolni kellett az ügyészségnek azzal, hogy a tanú esetleges megingása a tárgyaláson történő kihallgatás során azzal a kockázattal járt, hogy a bíróság esetleg felmenti a terheltet. Az sem kedvezett a jogintézménynek, hogy volt védő, akinek a díjazás miatt nem volt érdeke az ügy gyors befejezése, ezért a védelem nem élt a kezdeményezés jogával.

Szintén az intézmény mellőzése mellett szólt az eljárás nehézkessége, az adminisztratív terhek, illetve a terhelt részére biztosított kedvezmény igen csekély volta (Gulyásné Birinyi & Pápai-Tarr, 2019).

Az egyezség jogintézménye

A IV. Be. preambulumban utal rá, hogy „*hatékony és ésszerű határidőn belül lefolytatott eljárásban történő felelősségre vonás céljából*” alkotja a törvényt. Ennek érdekében a kodifikáció során számos lehetőséget vizsgáltak, a választás a szlovén büntetőeljárásban alkalmazható vádalkuszerű eljárásra esett, ez lett mintája az egyezség magyar jogintézményének. Az volt a cél, hogy a gyakorlatban már bevált megoldást honosítsanak a IV. Be.-nek.

Az ügyészség és a terhelt egyezség esetén lefolytatandó eljárás érdekében a vádemelés előtt egyezséget köthet a terhelt által elkövetett bűncselekmények vonatkozásában a bűnösség beismeréséről és ennek következményeiről.³ Egy olyan eljárásról van szó, amiben a bíróság nem kap szerepet, az ügyészség, a gyanúsított és a védő között zajlik a nyomozási szakaszban. A terhelti együttműködés elhagyhatatlan része az egyezségnek, mivel teljes körű beismerő vallomást kell tennie, ami az ügy kulcsbizonyítékának tekinthető. Ennek érdekében célszerű az ügyészségnek olyan elemeket felsorakoztatni az egyezségben, hogy a terhelt vállalja a beismerő vallomást. Szemben a lemondás a tárgyalásról jogintézménnyel, az egyezséget a vád és a védelem egyaránt kezdeményezheti.

3 IV. Be. 407. § (1) bekezdés.

Ha az eljárás adatai alapján a nyomozó hatóság ügyészégi intézkedést vagy határozat kilátásba helyezését, illetve egyezség megkötését tartja indokoltnak, erről az ügyészséget rövid úton tájékoztatja. A 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 156. § (1) bekezdése alapján a nyomozó hatóság röviden felvilágosítást nyújthat az egyezség alkalmazásának törvényi feltételeiről, tájékoztatja a nyilatkozattevőt, hogy kezdeményezését a gyanúsítás közlését követően – célszerűen a gyanúsított kihallgatását követően – terjesztheti elő. A nyomozó hatóság az egyezség megkötésére irányuló ügyészégi kezdeményezést az ügyészség utasítása szerint közli a gyanúsítottal és védőjével.⁴

Az ügyészi tapasztalatok azt mutatják, hogy a jelenleginél több egyezségkötésre kerülhetne sor, ha a nyomozó hatóság a nyomozás felderítési szakaszában aktívabban vizsgálná az egyezségkötési hajlandóságot, és annak valószínűsítése esetén tájékoztatná az ügyészséget. Több elkövető esetében általános az úgynevezett dominóeffektus, amikor több elkövető esetén az első beismer az egyezség keretében, s a tapasztalatok szerint ezt követően a többi is beismerő vallomást tesz. Éppen ez az, amiért fontos a rendőrség szerepe abban, hogy a dominósor ledőljön, azaz minél több beismerő vallomás szülessen. Az ügyészségnek adott nyomozó hatósági tájékoztatás tartalmazza a gyanúsított kihallgatás tervezett időpontját, az indokoltnak vagy célszerűnek tartott intézkedést, valamint annak indokait is. Ezekről az információkról nem tájékoztatható sem a gyanúsított, sem a védő.⁵ Egyet lehet érteni a Bárándy Gergely – Dávid Ferenc szerzőpáros véleményével, hogy *„az egyeztetések megkezdésének – minthogy ahhoz a törvény semmiféle kógens alaki vagy tartalmi feltételt nem határoz meg, s annak folytatása nem jár semmiféle joghatással sem – akár az eljárás kezdetén is helye lehet”* (Bárándy & Dávid, 2019).

Másik esetkör, amikor a védelem kezdeményezi az egyezséget. Ha az ügyészség nem ért egyet vele, erről tájékoztatja a terheltet és a védőt. Az ügyészséget a nyomozás állása befolyásolhatja az egyezség megkötésében. Az ügyészség nem köthet egyezséget, ha a terhelti beismerés önkéntességére vagy hitelt érdemlőségére nézve kétségek merülnek fel, vagy a beismerés hiányában rendelkezésre álló bizonyítékok nem lennének elégségesek a vádemeléshez.⁶ Az utasítás garanciális biztosítékot nyújt az egyezség elfogadására, tekintettel, hogy aki nem bűnös, ne tehessen hamis beismerő vallomást, illetve aki bűnös valamely bűncselekmény elkövetésében, más bűncselekmény elkövetését ne ismerhesse be.

4 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 158. § (1) bekezdés.

5 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 156. § (2) bekezdés.

6 A legfőbb ügyész 9/2018. (VI. 29.) LÜ utasítása az előkészítő eljárással, a nyomozás felügyeletével és irányításával, valamint a befejező intézkedésekkel kapcsolatos ügyészi feladatokról 50. § (2) bekezdés.

Habár a bírók mérlegelési jogkörét szűkítették, mégis megmaradt a lehetőség az egyezség elutasítására, ha valamilyen törvényességi problémát észlelnek annak megkötése során. Czédli-Deák Andrea szerint „*bárhogy változzék a szabályozás, a lényeg mindenképpen az, hogy megmaradjon az ítélkező bíró azon jogosultsága, hogy dönthessen az egyezség elfogadása, vagy elutasítása körében...*” (Czédli-Deák, 2015). Garanciális szabály, hogy csak felderített tényállás esetében lehet egyezséget kezdeményezni, azután, hogy a nyomozási szakaszban a felderítést teljes mértékben lefolytatták. Ez viszont gátját jelenti annak, hogy az egyezség ne forduljon át az angolszász jogrendszerben alkalmazható vádalkuba. Teljes körű nyomozás az elvárt, ami nem szolgálja a gyorsaságot, viszont annyiban mégis, hogy sikeres egyezség esetén az ügy befejeződik az előkészítő ülésen, még elsőfokú bírósági tárgyalásra sem kerül sor (Szaktor, 2020).

Az egyezség megkötésére irányuló eljárásban a védő részvétele kötelező. Az egyezség esetében azért fontos a védő személye, mert a terhelt nem feltétlenül van tisztában a beismerő vallomás súlyával, illetve a Btk. által alkalmazott büntetési tételekkel, a védő egyfajta garancia arra, hogy a megkötött egyezség ne legyen hátrányos a terhelt számára.

Az egyezség megkötése érdekében az egyezség tartalmi elemeiről egyeztetést folytathat a vád és a védelem. Az egyeztetésnek a tárgya nem lehet az egyezség tárgyát képező bűncselekmény tényállása és Btk. szerinti minősítése, és ez az a pont, ahol az egyezség igazán elválik a vádalkutól. A jogalkotó továbbá azt is figyelembe vette, hogy az ügyész mint a vádhatóság képviselője ne kezdjen vitába azzal kapcsolatban, hogy büntető anyagi jogi szempontból helyes-e a bűncselekmény minősítése (Szabó, 2018).

Az ügyészség az egyeztetés eredményeként létrejött egyezséget a gyanúsított kihallgatás jegyzőkönyvébe foglalja, amely a IV. Be. 409. §z (1) bekezdés szerinti figyelmeztetést és a terhelt erre adott nyilatkozatát is tartalmazza. A jegyzőkönyvet az ügyész, a terhelt és a védő együttesen írja alá. A törvényben meghatározottak nem feltétlenül állják meg a helyüket a gyakorlati alkalmazás során, miszerint az egyezséget a kihallgatási jegyzőkönyvbe kell foglalni. A jegyzőkönyvet célszerű külön felvenni, nem pedig a kihallgatási jegyzőkönyvbe beleírni. Ha az egyezségkezdeményezési szándék belekerül a gyanúsított kihallgatás jegyzőkönyvébe, ez egy sikertelen egyezség esetén azt jelenti, hogy a jegyzőkönyvet a bíróság kirekeszti a bizonyítási eszközök közül, vagyis a vallomásban elmondottak nem használhatók fel bizonyítékként. Ennek a problémának a kiküszöbölésére egy egységes jegyzőkönyvsablon megoldást nyújthatna. A rendőrség által alkalmazott robotzsaru rendszer egyébként is számos sablont tartalmaz, amivel könnyíti a rendőrök munkáját, ezáltal nem látjuk

akadályát egy ilyen jegyzőkönyv elkészítésének. Ezen felül ez az egységesített jegyzőkönyv az ügyészség számára is hasznos lenne, könnyebben tudnák beilleszteni a saját rendszerükbe. Az említett problémakör másik oldalát jelenti, hogy a nyomozó hatóság által végzett kihallgatás megelőzi az ügyészségi kihallgatásokat, viszont a jogintézmény céljaival ellentétben, hogy gyakorlatilag már ekkor elvárják a gyanúsítottól a beismerő vallomást. Ez azért visszás, mert ha az egyezség nem jön létre, akkor – ahogy azt már említettük – az egyezség keretében tett vallomás a IV. Be. 409. § (4) rendelkezésének megfelelően nem használható fel bizonyítékként, azonban a korábbi, nyomozó hatóság által felvett vallomásra ez a rendelkezés nem vonatkozik.

Az egyezség egy hosszabb folyamat, az ügyészségi tapasztalatok azt mutatják, hogy többszöri találkozó vagy levélváltás szükséges az egyezség főbb kereteinek közös elfogadásához. Szintén betartandó szabály, hogy a gyanúsítottnak az egyezség keretében történő kihallgatása az ügyészség által történjen meg, illetve arról videófelvétel készüljön. A tapasztalatok alapján gondot jelent, hogy általában nem alakul ki a bizalom az ügyész és a védelem között.

További gyakorlati problémaként merül fel a korai beismerés kettős értéke. Többes elkövetés esetében van egy olyan nehézség, hogy ha valamelyik gyanúsított beismer az egyezség keretein kívül, tehát beindítja a korábban említett dominóeffektust, már nem lehet vele egyezséget kötni. Egyik oldalról jó a hatóság számára, hogy van egy olyan beismerés, amelyre lehet alapozni, másik oldalról viszont gondot jelent, hogy azzal már nem lehet egyezséget kötni, aki beismerő vallomást tett, viszont az összes többi terhelttel meg lehet egyezni.

Ha az ügyészség és a terhelt nem kötött egyezséget, a kezdeményezés, valamint az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratok bizonyítékként, illetve bizonyítási eszközként nem használhatók fel. Ebben az esetben az ügyészség az egyezség megkötésére irányuló kezdeményezésről nem tájékoztathatja a bíróságot, és az ezzel összefüggésben keletkezett ügyiratokat sem nyújthatja be a bírósághoz.⁷ Szükségszerű a védelem számára egy olyan jellegű biztosíték, hogy ha az egyezség érdekében megteszik a beismerő vallomást, azt ne lehessen felhasználni, ha mégsem sikerült megegyezni, vagy az ügyészség visszavonja az egyezségkötési szándékát. A bíróságot nem szabad értesíteni azzal kapcsolatban, hogy egyezség kezdeményezése történt, ugyanis abban az esetben már nehezen tudna objektíven dönteni. Kérdéses, hogyan tud egy bíró objektív maradni egy olyan ügyben, ahol valamilyen okból kifolyólag kiderül számára, hogy a terheltben megvolt a szándék az egyezsége.

7 IV. Be. 409. § (4) bekezdés.

Az egyezség tartalma

A terhelt az egyezségben a büntetőeljárás alapjául szolgáló valamennyi vagy akár csak egyes bűncselekmények vonatkozásában is beismerheti a bűnösségét.⁸ A hatóság feladata annak vizsgálata, hogy csak olyan bűncselekményért vállalja a terhelt a felelősséget, amelyet ténylegesen el is követett. Ehhez az összegyűjtött bizonyítékok jelentenek segítséget.

Az egyezség tartalmazza az egyezség tárgyát képező

- a) bűncselekmény leírását és Btk. szerinti minősítését;
- b) bűncselekmény vonatkozásában a terhelt nyilatkozatát arról, hogy a bűnösségét beismeri, és ennek érdekében vallomást tesz;
- c) büntetést vagy önállóan alkalmazható intézkedést.⁹

Az egyezség a) és b) pontja nem képezi alku tárgyát, mert a tényállást és a minősítést az ügyészség fogalmazza meg. Ami tehát az egyezkedés tárgya, az maga a büntetés vagy önállóan alkalmazható intézkedés.

Ha az egyezség büntetés kiszabására irányul, a Btk. 83. §-a figyelembevételével tartalmazza, hogy az ügyészség, a terhelt és a védő milyen nemű, mértékű vagy tartamú büntetést vesz tudomásul.¹⁰ Az ügyész és a védelem egyaránt el kell, hogy fogadja a büntetést, amit a Btk. enyhített büntetési tétele alapján hoznak meg.

A IV. Be. XCIX. fejezete szerinti eljárásban az egyezség jóváhagyása esetén a büntetés kiszabásakor a 82. § (2) bekezdésében meghatározott enyhébb büntetési tételek alsó határát kell alapul venni.¹¹

Az (1) bekezdés alapján, ha a büntetési tétel alsó határa

- a) tízévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb ötévi,
- b) ötévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb kétévi,
- c) kétévi szabadságvesztés, ehelyett legkevesebb egyévi,
- d) egyévi szabadságvesztés, ehelyett rövidebb tartamú szabadságvesztést lehet kiszabni.¹²

A büntetési tételek jelentős mértékben lecsökkenthetők az egyezség során. Nem kedvez azonban a jogintézménynek az az ügyészségi gyakorlat, hogy gyakran nem mozdulnak el a középértéktől, ami azzal a következménnyel jár, hogy a védelemnek nem éri meg az egyezség megkötése.

8 IV. Be. 410. § (1) bekezdés.

9 IV. Be. 410. § (2) bekezdés.

10 IV. Be. 410. § (4) bekezdés.

11 Btk. 83. § (1) bekezdés.

12 Btk. 82. § (2) bekezdés.

Az egyezség a kötelező tartalmi elemeken kívül tartalmazhatja a mellékbüntetést, vagyis a közügyektől eltiltást, a büntetés mellett alkalmazható intézkedést és az eljárás megszüntetését olyan bűncselekménnyel kapcsolatban, aminek nincs jelentősége a jelentősebb tárgyi súly bűncselekmények mellett, a bűnügyi költség viselését, valamint a terhelt által vállalt egyéb kötelezettségeket. A bűnügyi költség viselését adott esetben akár átvállalhatja az állam, ezzel nagyobb összeg kifizetésétől is mentesülhet a terhelt. A terhelt által vállalt egyéb kötelezettségek között megfogalmazza a IV. Be. a hatósággal való együttműködést más büntetőügyben, valamint a sértett kártalanítását, ami szintén fontos vívmánya a törvénynek. A kényszergyógykezelés, az elkobzás, a vagyoneklobzás és az elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tétele azonban nem képezheti egyezség tárgyát.¹³

Sikertelen egyezségek

Az egyezsége irányuló kezdeményezések nem minden esetben eredményesek. Több oka is lehet annak, hogy nem sikerül megállapodni az egyezkedés során. A legtöbbször előforduló ok, hogy a tényállás még felderítetlen a kezdeményezés idején, ezért a törvény értelmében még nem lehet elkezdni az egyezséget eredményező eljárást. Ez hivatott kivédeni a tényállás alku tárgyává tételét, szemben az angolszász jogrendszerrel, ahol ez is képezheti alku tárgyát. Egy másik ok, szintén a tényállással összefüggésben, amikor a terhelt, valamint védője a tényállásra és minősítésre kezdeményeznek egyezséget, ami pedig ütközik a IV. Be. 408. § (1) bekezdésébe. Sikertelenek azok az egyezségi kísérletek is, ahol nem született beismerő vallomás, nem volt megállapítható súlyosító körülmény, valamint nem sikerült megegyezni a büntetés tartamában. Az idő előtti egyezség problémájára is fontos odafigyelni, mert a gyakorlatban van példa arra a téves hatósági álláspontra, hogy csak befejezett nyomozás esetén lehet egyezséget kezdeményezni. A nyomozás bármely szakaszában van erre lehetőség. Sőt, a gyakorlatban az ügyészek azt az álláspontot képviselik, hogy ne csak a terheltnek érje meg az egyezség megkötése, hanem cserében nyújtson például segítséget a nyomozáshoz vagy vállalja a sértett kárának megtérítését. Ugyanis az ügyészség egyik – a IV. Be.-ből fakadó – prioritása, hogy a sértett kára lehetőleg minden esetben térüljön meg. Ezzel az államot is megkímélik a polgári jogi igény behajtásától, másrészt a sértett számára is kedvező lehet az egyezség megkötése.

¹³ IV. Be. 411. § (6) bekezdés.

Az egyezségre a nyomozás vizsgálati szakaszában van lehetőség, mert ebben a szakban van már gyanúsított, aki elengedhetetlen alanya az egyezésnek. Másrészt a vizsgálati szakaszban rendelkezik az ügy olyan felderítettséggel, illetve bizonyítottsággal, ami már eléri azt a szintet, hogy bizonyossá váljon, a gyanúsított követte el a bűncselekményt.

Nemcsak a hatósági oldalnak, hanem a védelem számára is nehézségeket okoz az egyezés intézménye, illetve annak ajánlása a terhelt számára. Az egyezés kérdése mind az ügyészi munkára, mind a védői feladatokra újfajta felelősséget terhel. Ha a gyanúsított, illetve védője a gyanúsított kihallgatás során ügyészségi határozat vagy intézkedés kilátásba helyezését, illetve egyezés megkötését kezdeményezi, ez az eljárási cselekmény folytatásának nem akadálya.¹⁴ Az egyezés kezdeményezése nem szakítja félbe a nyomozást, így nem lép fel problémaként, hogy az egyezés kezdeményezésére az eljárás indokolatlan időbeli elhúzása végett kerüljön sor. Ennek ellenére a védelem szempontjából az egyezés felajánlása előnyt biztosít a nyomozó hatóság számára, mert egy olyan ügyben, ahol a terhelt vagy a védője tesz javaslatot az egyezésre, szinte biztosra vehető, hogy a nyomozás sikerrel fog járni. A védelem és a terhelt kapcsolatára nézve nehézséget jelenthet, ha a védő ajánlja az egyezséget. Ebben az esetben az esetleges szabadságvesztés-büntetés kiszabását követően a büntetés-végrehajtási intézetben könnyen megeshet, hogy a fogvatartottak a terheltet meggyőzik arról, hogy egyezségkötés nélkül elkerülhette volna a szabadságvesztés-büntetést, vagy kisebb mértékű büntetést is kaphatott volna. A védelem számára további problémát jelent a nyomozó hatóság által befolyásolt iratkiadási válogatás, az, hogy csak bizonyos ügyiratokba tekinthet be a gyanúsított, illetve a védő. Ennek megoldására egy kétélű kardot lehetne alkalmazni. Ha egyezkedési szándék merül fel a védőben, úgy megkaphatná a nyomozással összefüggésben keletkezett összes ügyiratot. Ez abból a szempontból megfelelő lenne, hogy a védő teljes mértékben megismerné az ügy állását, és így könnyebben ajánlaná vagy éppen ellenkezőleg, nem javasolná az egyezséget. Ez a helyzet viszont a nyomozási munkát nehezítené, valamint a nyomozó hatóság és az ügyészség alkupozícióját. Kérdéses, hogy ez mennyivel tenné alkalmazhatóbbá az egyezés intézményét. A vádalku bölcsőjében, az Amerikai Egyesült Államokban például a védő számára nem teszik lehetővé az iratbetekintést, emiatt magánnyomozást kell folytatnia, ami nem is opcionális, hanem az amerikai ügyvédi kamara írja elő, ha a terhelt beismerő vallomást akar tenni (Kiss, 2019). A védelem oldaláról szintén problémaként merül fel a már említett helyzet, hogy a bíró tudomást szerez a sikertelen egyezségkötésről. Ezt a tényt a bírók a törvény értelmében nem vehetnék

14 100/2018. (VI. 8.) Korm. rendelet 157. § (1) bekezdés.

figyelembe, azonban ők sem robotok, nincs rá biztosíték, hogy ne legyen hatással a bírói mérlegelésre. Ugyanolyan probléma ez, mint egyes ügyeknél a közvélemény nyomása, ami azért szintén hatással lehet a bíróra.

Vádemelés egyezség esetén

Ha az ügyészség és a terhelt egyezséget kötött, az ügyészség a jegyzőkönyvbe foglalt egyezséggel azonos tényállással és minősítéssel emel vádat.¹⁵ Ilyenkor a vádirat mellékleteként csatolja az ügyészség a nyomozásban keletkezett egyezséget tartalmazó jegyzőkönyvet, és azt kéri a bíróságtól, hogy az egyezséget hagyja jóvá, továbbá az egyezség tartalmával egyező büntetést szabjon ki, illetve intézkedést alkalmazzon (Fantoly, 2020).

Az egyezségnek nemcsak a terhelt felé van kötő ereje, hanem az ügyészségnek sincs rá lehetősége, hogy a beszerzett beismerő vallomás birtokában olyan tényállás és minősítés mellett fogalmazza meg a vádat, ami súlyosabb következményekkel járhat. Az ügyészség indítványozza egyrészt, hogy a bíróság hagyja jóvá az egyezséget, másrészt, hogy az ügyészség által kiszabott, a terhelttel egyeztetett büntetést, intézkedést szabjon ki, valamint egyéb rendelkezést tegyen. Az egyezséget tartalmazó jegyzőkönyv mellett a vádiratot is továbbítani kell a bíróságnak, amivel birtokába kerül az összes beszerzett bizonyítási eszköz, így megalapozottan tudja meghozni a döntést az egyezség jóváhagyásáról vagy megtagadásáról. Ez a döntési lehetőség alapozza meg, hogy a bírósági szak egyezség esetén ne csak formalitás legyen, mert az teljes mértékben összemosná a vádat és az ítélezést, amit a IV. Be. az alapvető rendelkezések fejezeténél tilt, miszerint a büntetőeljárásban a vád, a védelem és az ítékezés elkülönül.¹⁶

Bírósági eljárás egyezség esetén (előkészítő ülés)

Ahogy az egyezség megkötése során, úgy a vádemelést követő előkészítő ülésen is kötelező a védő részvétele, hogy biztosítva legyen a terhelt védelme, ha módosítaná az ügyészség a vádiratot. Minden más büntetőügyhöz hasonlóan, ebben az esetben is előkészítő ülésen kezdődik meg a bírósági szakasza az eljárásnak (Polt, 2021). Ahhoz, hogy az egyezséget a bíróság jóvá tudja hagyni, a vádlottnak be kell ismernie az egyezségnek megfelelően a bűnösségét, és

¹⁵ Be. 424. § (1) bekezdés.

¹⁶ IV. Be. 5. §.

emellett, csakúgy, mint a korábbi lemondás a tárgyalásról intézmény esetén, le kell mondania a tárgyaláshoz való jogáról. Ezután a bíróság mérlegeli, hogy az egyezség jóváhagyásának feltételei fennállnak-e. A bíróságnak több feltételt is kell vizsgálnia az egyezség jóváhagyása érdekében. A bíróság az egyezséget jóváhagyja, ha

- a) az egyezség megkötése a 407–409. §-ban foglaltaknak megfelel, b) az egyezség tartalma a 410–411. §-ban foglaltaknak megfelel,
- c) a vádlott az egyezség természetét és jóváhagyásának következményeit megértette,
- d) a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik,
- e) a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az ügyiratok alátámasztják.¹⁷

Azon felül, hogy a törvény alkalmazási feltételeit betartják a felek az egyezség megkötése során, még további pontokat is vizsgálni kell a bíróságnak. Az egyik az, hogy az egyezség természetét megérti-e a vádlott. Fontos része az egyezségnek ugyanis a „második lehetőség” értéke, tehát az, hogy kap egy enyhébb büntetést, mivel megbánást tanúsít, beismerő vallomást tesz, és lehetőséghez jut, hogy könnyebb legyen számára a társadalomba való visszailleszkedés, de ez nem egy olyan dolog, ami alanyi jogon jár minden terheltnek. Csak annak, aki megérti az egyezség mibenlétét, és várható tőle, hogy a későbbiekben már nem fog újra bűncselekményt elkövetni. További feltétel, hogy nem merülhet fel aggály a bíróban a beismerés hitelességével kapcsolatban.

A bíróság meg is tagadhatja az egyezség jóváhagyását, ha az a törvényi feltételeknek nem felel meg, ami az eljárás folyamán bármely szakaszban elkövetett hiba esetén megtörténhet. Ezek a nem megfelelő vádemeléstől, az előkészítő ülésen be nem ismert bűnösségen át az egyezség megkötése során elkövetett hibáig fennállhatnak. A IV. Be. rendelkezésének szó szerinti értelmezése alapján nincs a bíróságnak lehetősége arra, hogy az egyezség jóváhagyását arra hivatkozással tagadja meg, hogy az indítványozott büntetés jogszabályba ütközik. A bírói gyakorlat azonban kimunkálta, hogy törvénytörő büntetést vagy intézkedést a bíróság még az egyezsége irányuló eljárásban sem szabhat ki, tehát ilyen esetben is meg kell tagadnia a jóváhagyást. A jóváhagyás megtagadását magába foglaló végzés ellen nincs helye fellebbezésnek. Ha a bíróság megtagadta az egyezséget, az a továbbiakban sem az ügyészséget, sem a

17 IV. Be. 733. §.

terheltet nem köti.¹⁸ Ha az egyezség jóváhagyásának feltételei fennállnak, és a jóváhagyás megtagadásának nincs helye, a bíróság jóváhagyja az egyezséget. Az ügyészség 2020-ban 122 vádlottal kötött egyezséget; ezek közül a bíróság hét terheltet érintően utalta az ügyet tárgyalásra, a többi esetben az egyezséget jóváhagyta (Polt, 2021).

Problémaként merül fel a bírósági gyakorlatban, hogy az egyezséget kötött terhelt megteheti, hogy a bíróság előtt mégsem tesz beismerő vallomást. Ilyenkor az egyezség jóváhagyására nem kerülhet sor, hanem a rendes bírósági eljárás szabályai szerint folytatódik az ügy. Éppen emiatt a lehetőség miatt indokolt az, hogy az ügyészség csak megfelelően felderített ügyet vigyen a bíróság elé, hiszen utóbb már nincs lehetősége a nyomozást kiegészíteni, ha az egyezség jóváhagyására nem kerül sor. Így viszont elveszik az az előny, ami a nyomozás egyszerűsítéséből ered, vagyis csökken az ügyészség érdeke is az egyezségkötésben. A probléma megoldása lenne, ha a bíróság elé állításhoz hasonlóan lehetővé válna, hogy az egyezség jóváhagyásának megtagadása esetén az ügy visszakerüljön nyomozási szakaszba, akár automatikusan, akár az ügyész döntése alapján. Tovább gyorsítaná az eljárást, ha a felderítettség magas fokát nem kellene elérnie az ügynek, hogy egyezségre kerülhessen sor.

Számos egyezségi ügy már az előkészítő ülésen lezárul (URL1). A már említett mértékes fellebbezés érvényesül az egyezséget kötő vádlott esetében, így kerülhet fel másodfokra az esetében az ügy. Az egyezséget nem kötő vádlott-társak esetében jellemző a „rendes” fellebbezés, és az, hogy másodfokú bírósági eljárásra is sor kerül az ügyben.

Egyezség a felek oldaláról

Ha az egyezséget a szerint vizsgáljuk, hogy kinek áll legfőképpen érdekében az alkalmazása, akkor elsősorban az államra kell gondolni, amelynek anyagi és humán erőforrásai limitáltak, és csak komoly pénzügyi többletráfordítással tudná kivitelezni, hogy minden eljárás a legalitás elvének lehető legnagyobb érvényesítésével legyen lefolytatva (Békés, 2018). Az egyezség során azonban valamilyen többletkedvezményt kell biztosítani, hogy a büntetőeljárás minél több szereplőjének megérje a konszenzuális jogintézmény alkalmazása, ne csak az államnak. A terhelt elméletileg kisebb büntetést kap, ha eredményesen köttetik meg az egyezség, és rövidül a büntetőeljárás hossza is. A sértett számára előny lehet, hogy egyezség esetén nem lesz szükség az ismételt

18 IV. Be. 734. §.

kihallgatására, ami kifejezetten fontos szempont lenne a nemi erkölcs elleni bűncselekmények esetében, hogy a kellemetlen élményeket ne kelljen folyton újra felidézni (Herke, 2018). Az ügyészség és a nyomozó hatóság számára egy új lehetőség és mellette nagy felelősség is, mivel őket terheli egy rosszul megkötött egyezség súlya. A védelem számára is egy teljesen új lehetőség, ami könnyebbséget kellene jelentsen, mégis viszonylag kevés esetben eredményes az egyezség megkötése. Az egyezség elterjedésének lehetőségét az is befolyásolja, hogy az ügyészség mely bűncselekmények esetén, milyen büntetés, intézkedés elengedését, illetve kedvezmények biztosítását tartja elfogadhatónak (Bérces & Gyulay, 2019).

A gyakorlatban több esetben is előfordult, hogy megindultak az egyeztetések a gyanúsított beismeréséről az ügyészség, a gyanúsított és a védő között, de amikor közös nevezőre kerültek a felek, akkor az ügyészség időhiány vagy kisebb adminisztrációs teher miatt ajánlatot tett. Ez általában azt tartalmazta, hogy ne a klasszikus egyezség megkötésére kerüljön sor, hanem az ügyészség szóbeli ígéretet tett arra, ha a gyanúsított beismeri a nyomozás során a bűnösségét a megállapodásnak megfelelő módon, akkor a vádirat olyan ügynevezett mértékes indítványt fog tartalmazni, amiben megállapodtak. Szintén előfordul a gyakorlatban, hogy egyezség helyett az együttműködő terhelte vonatkozó szabályokat alkalmazza az ügyészség, vagyis egyezségi eljárás helyett az együttműködő terhelte kedvezményeit kapja a beismerő vallomásra hajlandó gyanúsított.

Ez a módszer pedig nélkülözi a garanciális elemeket és kiszolgáltatottá teszi a gyanúsítottat, azzal ellentétben, amit a jogalkotó megfogalmazott. A helyzet sajátosságából adódóan sok esetben nincs mód arra, hogy ezt a nyomozás során a védő szóvá tegye, hiszen a védence érdekeinek is meg kell felelnie, és egy ilyen ajánlat is sok esetben nagyobb biztonságot jelent, mint belemenni a nyílt egyezkedésbe. Ehhez szükséges azt is hozzátenni, hogy ugyan a törvényi garanciák ebben az esetben hiányoznak, azonban az általunk interjú keretében megkérdezett ügyvédek egyike sem tapasztalt olyat, hogy bármelyik ügyészség ne tartotta volna meg korrekten a szavát, és eltérő mértékes indítvány lett volna a megállapodáshoz képest. Vizsgálatunk kiterjedt arra a kérdéskörre is, milyen esetekben javasolja a védő a védencének az egyezkedést, illetve azt, hogy az ügyészi felajánlást elfogadják, és melyek azok az esetekörök, amikor nem javasolja. A védő csak olyan egyezséget fogad el és a védencét is akkor tereli ebbe az irányba, ha az egyezség az ügy összes körülményeit tekintve előnyösebb a terhelte számára, mint a tárgyalás. Hogy előnyösebb-e vagy sem, annak meghatározásához ténylegesen minden körülményt figyelembe kell venni, sok esetben olyanokat is, amelyek az ügyészség által nem is lehetnek ismertek. Itt gondolni lehet például a gyanúsított személyiségére, családi és személyi állapotára, az

adott ügyön belüli bűntársaihoz fűződő esetlegesen érzelmi vagy baráti viszonyaira. Ezeket a körülményeket mindig számba kell venni annak megítéléséhez, hogy az adott ügyben az adott terhelt számára megfelelő döntést lehessen hozni, és természetesen nem mindegy az sem, hogy milyen kvalitása, milyen stressztűrő képessége van. Vannak-e családi, egészségügyi problémái, amelyek a figyelmét elvonnák. Ezek mellett nem utolsó sorban azt a viszonyt is számba kell venni, ami a bűntársaihoz fűzi, mert beismerése sok esetben rontja vagy ronthatja a többiek helyzetét, ezért több esetben is célszerű, hogy az egyezség megkötése előtt a terheltek hozzájárulásával a védők egymás között is egyeztessenek az egyezség vonatkozásában. Különösen így van ez akkor, ha a terhelteket baráti vagy rokoni kapcsolatok fűzik egymáshoz.

Egy elkövetős ügyek esetén azért nehéz az alkalmazása, mert vagy van annyi bizonyítási eszköz az ügyészség kezében, hogy ne kelljen egyezséget kötni a terhelt beismeréséért, vagy pedig pont a kevés bizonyítási eszköz miatt a védő nem fogja javasolni a védelem számára. Abban az esetben viszont kiváló lehetőség az alkalmazása, amikor valamilyen gazdasági vagy vagyoni elleni bűncselekmény esetén az egyezség tárgyává tudják tenni a felek a sértett kárának megtérítését, legyen az akár természetes személy sértett, akár jogi személy, beleértve az államot is. Amire az egyezség igazán jó megoldást nyújthat, azok a több elkövetős ügyek. A több elkövetős ügyek esetén azonban probléma, amit a tanulmányban már kifejtettünk, hogy milyen kapcsolat van az elkövetők között. Mégis, ez egy jó lehetőség a bűnüldözés számára, hogy ezáltal egy nagy kapcsolati háló felderítésre kerüljön.

A felmerülő problémákat komolyan kell venni, már csak azért is, mert az egyezségalkalmazás igencsak ritka, annak ellenére is, hogy anno újra gondolták a lemondás a tárgyalásról jogintézményét. Az ügyészség 2018 második féléves statisztikája alapján mindössze 34 esetben alkalmazták 19 693 vádemelésből (*Legfőbb Ügyészség, 2018b*). 2019-ben a vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgált ügyekkel kapcsolatos ügyészségi döntések száma 83 446 volt, ebből 91 ügyben került sor vádirat benyújtására egyezség alapján (*Polt, 2020*), ami 0,1%-ot jelent. 2019-ben 47 121 vádemelés történt, ez 56%-ot tesz ki. 2020-ban a vádemelésre alkalmasság szempontjából megvizsgált ügyekkel kapcsolatos ügyészségi döntések száma 77 384 volt, ebből 58 ügyben került sor egyezség alapján vádirat benyújtására (*Polt, 2021*). Ez 0,07%-ot jelent. Vádemelés 2020-ban 47 381 volt, ami 57%-ot tesz ki. Így a vádemeléseket tekintve mindössze 0,0012%-ban került sor egyezség alapján vádirat benyújtására. Az ügyészség 2020-ban 122 vádlottal kötött egyezséget (*Polt, 2021*). 54 401 vádlottal szemben volt vádemelés, így a vádlottak mindössze 0,0022%-a kötött egyezséget. Lehet azt mondani, hogy még új volt az intézmény, azonban az

alkalmazási arány rendkívül alacsony, ha összevetjük a vádemelések számával az egyezség alapján benyújtott vádiratok számát.

A beismerés és a ritka alkalmazás problémáját hivatott megoldani a 2021. január 1-jén hatályba lépett 2020. évi XLIII. törvény a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról. A 407. § (1) bekezdést érintő kiegészítés alapján azzal is lehet egyezséget kötni, aki korábban már beismert. Fontos még kiemelni a 411. § (6) bekezdés kiegészítését, ami további korlátozásokat tesz, hogy milyen jogosultságok nem képezhetik az egyezség tárgyát.

Záró gondolatok

Az egyezség egy olyan jogintézmény, amely remek lehetőségeket rejt magában, de a jogalkalmazási gyakorlaton múlik, hogy mi lesz a sorsa. Ha az ügyészségi gyakorlat továbbra is megkerüli az intézményt például az együttműködő terhelt intézmények igénybevételeivel, esetleg a vád tartalmára való informális ígérettel, akkor nem áll fényes jövő az egyezség előtt. Akkor sem, ha csupán statisztikai megfontolásból kerül sor alkalmazására, hogy legalább azt a látszatot mutassa a jogintézmény, hogy továbbra is él, csak azért, mert a IV. Be. hozta létre hosszas megoldáskeresés eredményeként. Az amerikai példát, ahol körülbelül 90%-ban alkalmaznak vádalkut, biztosan nem fogjuk megközelíteni, mert a kontinentális, legalitás elvére épülő jogrendszer már elvből nem elég nyitott az egyezség jogintézményére. Viszont be kell látni, hogy a hatóságok tehermentesítése érdekében (Vári, 2018), s más okokból, mint például a sértettek kártalanítása miatt, szükséges az alkalmazása. Egy komolyabb büntetőeljárás akár 5–10 évig elhúzódhat, amit mind meg lehetne spórolni egy jó pillanatban felajánlott egyezséggel.

A szervezett bűnözés felderítésére is kivételesen jó lehetőségeket tartalmaz, mert ha egy terhelt nagymértékben segíti a hatóságot, akkor jelentős kedvezményeket kaphat. A IV. Be. lehetőséget nyújt Védelmi Programra, ami az egyezséggel kombináltnak alkalmazva további olyan opció, amelyet ilyen ügyekben igénybe lehetne venni.

Az alkalmazás jelenlegi hibáit csak akkor lehet kiküszöbölni, ha minél több az ilyen módon megoldott eljárás. A rendőrségtől és az ügyészségtől komolyabb együttműködés várható el, de a törvény erre is lehetőséget biztosít, hiszen az ügyészség a vizsgálati szakaszban már irányítási jogkörrel rendelkezik, és az egyezségnek igazából itt van relevanciája.

A jogi korlátozások nem teszik lehetővé, hogy egy ténylegesen gyors és tehermentesített eljárásról beszéljünk. Sok az adminisztratív teher az ügyészség

vállán, nehéz az egyezkedési pozíció a védelem számára is, emellett pedig ott van a nyomozó hatóság aggodalma, hogy kevésbé tudnak belefolyjni az egyezkedési folyamatba.

Alacsonynak tekinthető a jogintézmény igénybevétele, azonban nem szabad elfeledni, hogy egy fiatal, mindössze hároméves jogintézményről beszélünk, így kár is lenne már most lemondani róla. Minden a jogalkalmazáson múlik. Ha az ügyészség hagyja, hogy feledésbe merüljön, egy ugyanolyan halott jogintézmény lesz, mint a tárgyalásról lemondás.

Az egyik lépés lehetne a gyakoribb alkalmazás felé, ha a nyomozó hatóság aktívabb szerepet töltene be az egyezség alkalmazásában. A nyomozó hatóságnak a jövőben még inkább oda kellene figyelni arra, hogy ha hajlandóságot lát a gyanúsítottban az egyezség megkötésére, erről haladéktalanul tájékoztassa az ügyészséget.

Megvizsgáltuk az egyezség intézményét hatósági oldalról és a védelem oldaláról is. Arra a megállapításra jutottunk, hogy a megfelelően alkalmazott egyezséggel minden oldal nyerhet, viszont ügyelnie kell az ügyésznek arra, hogy csak megfelelő felderítettségű ügyekben alkalmazza az intézményt, mivel az előkészítő ülésen fenn nem tartott beismerő vallomás igencsak nehéz helyzetbe hozza az ügyet. De lege ferenda javaslatunk, hogy a bíróság elé állításhoz hasonlóan, az ügy ilyen esetben automatikusan (esetleg az ügyész döntése alapján) visszakerülhessen nyomozási szakaszba.

Összességében úgy véljük, jól tette a jogalkotó, hogy a lemondás a tárgyalásról intézményét felváltotta az egyezség a bűnösség beismeréséről. Viszont a jogalkalmazáson múlik, hogyan is töltik meg tartalommal a jogintézményt, hiszen minden a gyakorlati alkalmazáson múlik, illetve az alkalmazás gyakoriságán.

Irodalomjegyzék

- Bárányi G. & Dávid F. (2019). Mint a mesebeli okos lány: gondolatok a bűnösség beismeréséről szóló egyezségről. *Büntetőjogi Szemle*, 8(2), 10–15.
- Békés Á. (2018). *Az egyezség (valóban) új lehetőségei a magyar büntetőeljárársban*. Kúria Pázmány Press.
- Bérces V. & Gyulay D. (2019). Egy új remény, avagy az egyezség megjelenése a hazai büntetőeljárársban. *Ügyészségi Szemle*, 4(4), 20–32.
- Czédli-Deák A. (2015). A beismerő vallomás szerepének változása. *De iurisprudencia et iure publico – Jog- és politikatudományi folyóirat*, 9(1), 1–16.
- Fantoly Zs. (2020). Egyezség a nyomozásban. *Magyar Rendészet*, 20(3), 79–89. <https://doi.org/10.32577/mr.2020.3.5>

- Gulyásné Birinyi I. & Pápai-Tarr Á. (2019). Néhány gondolat a büntetőjogi egyezségről. *Ügyészek Lapja* 27(3), 23–35.
- Herke Cs. (2008). *Megállapodások a büntetőperben*. Monográfia.
- Juhász B. (2017). Gondolatok a tárgyalásról lemondás jogintézményéről. *Büntetőjogi Szemle*, 6(1), 63–68.
- Kiss A. (2019). Vádalku magyar módra? *Kriminológiai tanulmányok*, (56), 88–106.
- Legfőbb Ügyészség (2018a). *A Büntetőbíróság Előtti Ügyészi Tevékenység Főbb Adatai I. A 2017. évi tevékenység*. Legfőbb Ügyészség. http://ugyeszseg.hu/pdf/statisztika/buntetobiro-sag_ugyeszi_tev_I_2017.pdf
- Legfőbb Ügyészség (2018b). *Ügyészségi Statisztikai Tájékoztató. 2018. II. Félév. Büntetőjogi Szakterület*. Legfőbb Ügyészség Informatikai Főosztály. http://ugyeszseg.hu/pdf/statisztika/Orszagos_2018_02.pdf
- Nagy A. (2007). Lemondás a tárgyalásról történeti fejlődése. *Sectio Juridica et Politica*, 25(1), 155–151.
- Polt P. (2020). *B/12207 – A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2019. évi tevékenységéről*. Legfőbb Ügyészség. http://ugyeszseg.hu/wp-content/uploads/admin/2020/10/ogy_beszamolo_2019.pdf
- Polt P. (2021). *B/16954 – A legfőbb ügyész országgyűlési beszámolója az ügyészség 2020. évi tevékenységéről*. Legfőbb Ügyészség. http://ugyeszseg.hu/wp-content/uploads/jasku-pter/2021/10/ogy_beszamolo_2020.pdf
- Szabó T. Zs. (2018). Gyorsaság, hatékonyság, pergazdaságosság, konszenzus kontra garanciák. *Eljárásjogi Szemle*, 3(3), 30–36.
- Szaktor R. Gy. (2020). *Az egyezség intézménye az új büntetőeljárás törvényben*. TDK dolgozat. Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar.
- Vári V. (2019). Elterelés és az ügyész – nyomozó hatóság kapcsolata a nyomozásban. In Marton, Zs., Németh, K. & Péter, E. (Szerk.), *III. Turizmus és Biztonság Nemzetközi Tudományos Konferencia* (pp. 52–61). Pannon Egyetem Nagykanizsai Kampusz.
- Vári V. (2020). A nyomozási szak egyszerűsítésének kérdései. In Madai, S., Pallagi, A. & Polt, P. (Szerk.), *Sic itur ad astra: Ünnepi kötet a 70 éves Blaskó Béla tiszteletére* (pp. 523–531). Ludovika Egyetemi Kiadó.

Alkalmazott jogszabályok

- 100/2018. (VI.8.) Korm. rendelet a nyomozás és az előkészítő eljárás részletes szabályairól
1896. évi XXXIII. törvénycikk a bűnvádi perrendtartásról
1951. évi III. törvény a büntető perrendtartásról
1973. évi I. törvény a büntetőeljárásról
1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

2006. évi CXXIII. törvény a büntető ügyekben alkalmazható közvetítői tevékenységről
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról
2017. évi XC. törvény indokolása a büntetőeljárásról
A legfőbb ügyész 9/2018. (VI. 29.) LÜ utasítása az előkészítő eljárással, a nyomozás felügyeletével és irányításával, valamint a befejező intézkedésekkel kapcsolatos ügyészi feladatokról

A cikkben szereplő online hivatkozás

URL1: *Előkészítő ülés. Bíróság.* https://birosag.hu/sites/default/files/elokeszito_ules.pdf

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Szaktor R. Gy., Turi A. & Budaházi Á. (2022). Gondolatok a büntetőügyekben alkalmazható egyezségről. *Belügyi Szemle*, 70(6), 1157–1175. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2022.6.2>